

Helsingfors och Åbos
åtgärder för att
förbättra läget
i Östersjön – utmaning
för andra aktörer.

Resolution

Städerna Helsingfors och Åbo visar med denna förbindelse och tillhörande utmaningskampanj sin oro för Östersjöns tillstånd och dess utveckling. Med förbindelsen beslutar städerna Helsingfors och Åbo att vidta sådana åtgärder som kan inverka på vattentillståndet regionalt och i hela Östersjöområdet. Städernas åtgärder gäller punktbelastning, utveckling av städernas avloppsnät, belastning från glesbygden, lantbruk som utövas i städerna, behandling av avloppsvatten från fartyg och båtar och muddring i hamnarna.

Vid sidan av konkreta vattenskyddsåtgärder förbinder sig städerna också till att för sin del satsa på internationellt miljösamarbete, vattenskyddsforskning samt på att ge allmän upplysning.

Med utmaningskampanjen vill städerna engagera också andra instanser att arbeta för att förbättra Östersjöns tillstånd. För städernas del riktar Helsingfors och Åbo utmaningen till olika sektorer. I synnerhet till andra städer runt Östersjön och föreslår, att Östersjöstädernas samarbetsnätverk BaltMet och UBC tillsammans skulle kunna föra utmaningskampanjen vidare.

Dessutom vill parterna med denna resolution få också andra finländska aktörer – kommuner, företag, högskolor och ministerier – att öka sin insats för att förbättra Östersjöns tillstånd.

Helsingfors och Åbo kommer i fortsättningen att rapportera om hur kampanjen fortskrider och följa med hur de utmanade sektorerna deltar i utmaningskampanjen.

Med sin förbindelse beaktar Åbo och Helsingfors också skyddskonventionen för Östersjön och Helsingfors kommissionens mål och program för att främja skyddet av Östersjön, regionala miljöstrategier och miljöprogram både i sydvästra Finland och i Nyland och strävar till att uppnå de uppställda målen.

En insikt i Östersjöns tillstånd och faktorer som inverkar på det

ÖSTERSJÖN OCH DESS TILLSTÅND

Östersjön är ett ungt och ekologiskt mycket sårbart marint område. Till sin vattenvolym är det världens näst största innanhav med bräckt vatten och området omfattar vid sidan av den egentliga Östersjön de stora vikarna Bottniska viken, Finska viken och Rigabukten.

Förutom att Östersjön är unik är den tyvärr också en av de mest förorenade brackvattenbassängerna. Att Östersjön är så utsatt för föroreningar och gifter beror på dess form och på att den är grund, att vattenvolymen är liten och på att vattnets omloppstid är lång. Med deldjupet i Östersjön är endast 55 meter och man beräknar att det tar omkring 30 år för vattnet att bytas ut helt.

Det största och allvarligaste hotet mot Östersjön anses vara övergödningen, och en tydlig indikator på detta är de årliga rikliga algbloomingarna och att stränderna och fisknäten är slemmiga. Övergödningen beror i huvudsak på att belastningen kommer från ett avrinningsområde som är fyra gånger större än Östersjöns yta. Till avrinningsområdet hör delar av 14 stater med nära på 90 miljoner invånare. Alla länder som omger Östersjön är kraftigt industrialiserade och har mycket lantbruk och därför har näringsämnen och gifter förts ut i havet under tiotals år.

Som en följd av övergödningen förbrukar döda alger som sjunker till botten rikligt med syre då de bryts ned, och de anoxiska områdena på botten har blivit större. Till och med en tredjedel av hela Östersjöns botten lider av syrebrist. I den anoxiska miljön löses mera näring ur botten, vilket leder

till ytterligare gödning. Fastän den yttre belastningen skulle minska, fortsätter den interna belastningen länge och tillståndet förbättras långsamt.

Finska viken är Östersjöns mest övergödda område och den kommer inte att klara av sin nuvarande näringsbelastning, som är tre gånger så stor som i Östersjöns andra områden. De nyaste forskningsresultaten visar att områdena med syresvinn i Finska viken var ovanligt stort under sommaren 2006 och att tillståndet vid botten var sämre än tidigare under 2000-talet. Dessutom innehöll vattnet nära botten svavelväte i hela Finska viken. Som en följd av syresvinnet kommer den inre fosforbelastningen snabbt igång, då skiktningen i vattenmassorna skapar gynnsamma förutsättningar för detta.

Även om organiska material-, näringsämnes- och miljögiftsbelastningen till Östersjön har kunnat minska i synnerhet under de senaste årtiondena, är näringsbelastningen som härstammar från Finland och från de andra närliggande länderna fortfarande för hög med tanke på den ekologiska balansen. De senaste årtiondena har i själva verket visat att förändringarna i Östersjön är stora och att vattnet har försämrats i hela området. En hållbar förbättring av situationen förutsätter att stora minskningar görs i fosfor- och kvävebelastningen i hela Östersjöns avrinningsområde.

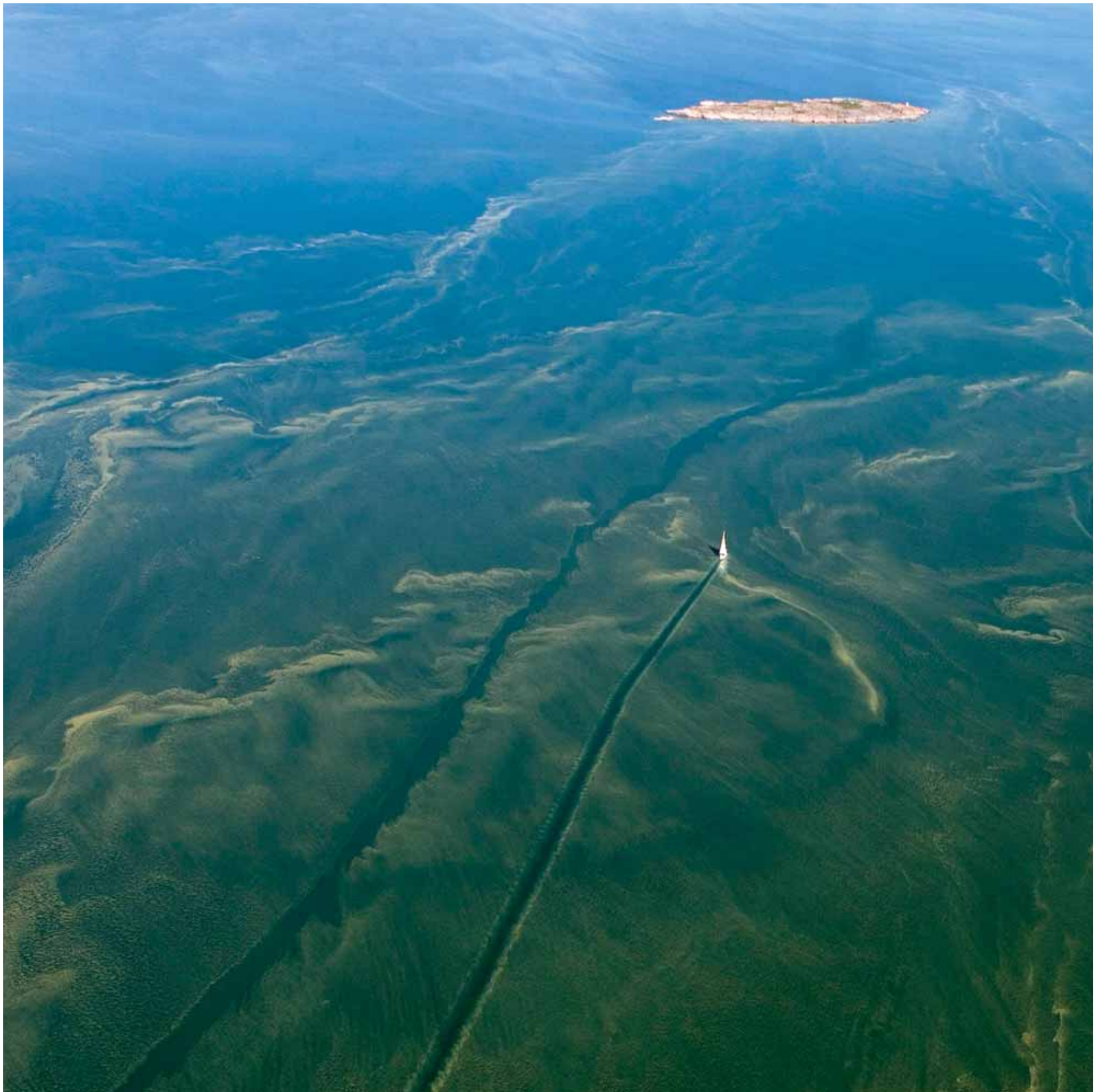
INVERKANDE FAKTORER

För tillfället belastas Östersjön värst av den näring som runnit och rinner ut i havet, giftiga ämnen och den allt livligare fartygstrafiken.

Övergödningen beror på människans verksamhet, som till exempel avloppsvattnet från samhällen, lantbruket, glesbygden, trafiken, energiproduktionen och industrin. Undersökningar visar att avloppsvattnet från S:t Petersburg påverkar hela Finska vikens öppna havsområde, medan det dåliga tillståndet hos vattnet längs våra stränder huvudsakligen beror på inhemska utsläpp. Under åren 1997–2001 var totala mängden näringsämnen som rann ut i Östersjön omkring 35 000 ton för fosfors del och omkring 650 000 ton för kvävet del. Under samma tidsperiod var Finlands andel av den totala näringsbelastningen från älvar och avlopp som rinner ut i Östersjön omkring 10 %.

Från Finlands landområde rann i medeltal omkring 3 000 ton fosfor och 42 000 ton kväve årligen ut i Östersjön på grund av mänsklig verksamhet. Om man tar nedfallet av näringsämnen och den naturliga urlakningen med i beräkningen, uppgår den totala fosforbelastningen till 4 200 ton och den totala kvävebelastningen till 84 000 ton per år. Jämfört med belastningen under åren 1992–1996 var fosformängden ungefär lika stor, medan kvävemängden ökade med 8 000 ton.

Det finländska jordbruket är den främsta föroreningen av våra kustvatten och dess betydelse som belastare ökar i och med att punktutsläppen har minskat. Under åren 1997–2001 var jordbrukets andel av fosforbelastningen i Östersjön ungefär hälften och av kvävebelastningen en dryg fjärdedel.

Utanför Helsingfors och Åbo spelar jordbruket en ännu viktigare roll: Utanför Helsingfors kommer drygt hälften av både fosfor- och kvävebelastningen från jordbruket och i Skärgårdshavet är andelen så hög som tre fjärdedelar. Också industri, fiskodling och bebyggelse har betydelse som näringskällor, trots att fosfor- och kvävebelastningen från dem har minskat märkbart åtminstone under de senaste tjugo åren.

Jämfört med världshaven ansamlas stora mängder giftiga ämnen i Östersjöns organismer och botten-sediment. Detta beror på den stora belastningen på Östersjön, ogynnsam sönderfallsmiljö samt på det knappa vattenbytet. Utsläpp av farliga ämnen i Östersjön kommer främst med vatten från samhällen och industrier samt med avrinningsvattnen. Vid sidan av dessa kommer utsläpp också i form av nedfall från luften.

Tungmetaller förs ut i Östersjön direkt med utsläpp från industrianläggningar, men också i form av spridd belastning. Tungmetallerna påverkar organismernas tillväxt, förökning och aktivitet. Mängden av tungmetaller har minskat under de senaste 20 åren, men värdena är fortfarande märkbart högre än i t.ex. Nordsjön. Utsläppen av tungmetaller koncentreras vanligen till kustvattnen nära anläggningarna. Å andra sidan sprids de tungmetaller som kommer med vattnet i älvarna till ett större område och det är fråga om mängder som är flera tiotals gånger större än industriutsläppen. Tungmetallerna samlas i sediment och bottenavlagringar, varifrån de igen kan hamna i omlopp i Östersjöns näringsväv. Till exempel från muddringen av fartygsfarleder och hamnområden

och från hoparna med muddringsavfall rinner tungmetallerna från havsbotten tillbaka ner i vattnet.

Det finns tiotusentals kemikalier i användning av vilka endast några har analyserats ur miljö-påverkans synpunkt. För det mesta saknar man också kunskaper om hur olika kemikalier verkar tillsammans. Det har forskats mycket i hur miljögifterna påverkar organismer. Gifterna leder t.ex. till missbildningar på fiskar och försämrar kräftdjurens förmåga att fånga byten. Som ett exempel på problem som förorsakas av farliga ämnen kan man nämna de höga halterna av dioxin i strömming. Fastän mängden av vissa miljögifter har sjunkit, ansamlas miljögifter fortfarande i organismerna i Östersjön. Man har kännedom om halterna av giftiga ämnen i Östersjön bara i fråga om några av de mest betydelsefulla organiska ämnena samt om vissa tungmetaller.

En stor del av den olja som hamnar i Östersjön härstammar från land, från vattnet i älvarna och från luften. Dessa oljeutsläpp belastar i huvudsak sedimentet men också hela Östersjöns ekosystem. Också den ständigt växande tankfartygstrafiken ökar märkbart risken för miljö- och fartygs-katastrofer på Östersjön. Dessutom förekommer det ofta medvetna oljeutsläpp. På havsbotten inom Finlands territorium ligger det också över 1 000 fartygsvrak som innehåller olja.

Balansen i Östersjöns natur störs på grund av den allt livligare fartygstrafiken, båtlivet och rekreations-verksamheten. Problem uppstår också av att broar byggs, hamnar och farleder anläggs, havssand utvinns och av andra former av verksamhet. Till

exempel utvinningen av havssand leder till förändringar i landskapet under vattnet, i djuphets-förhållanden och vattenströmmar.

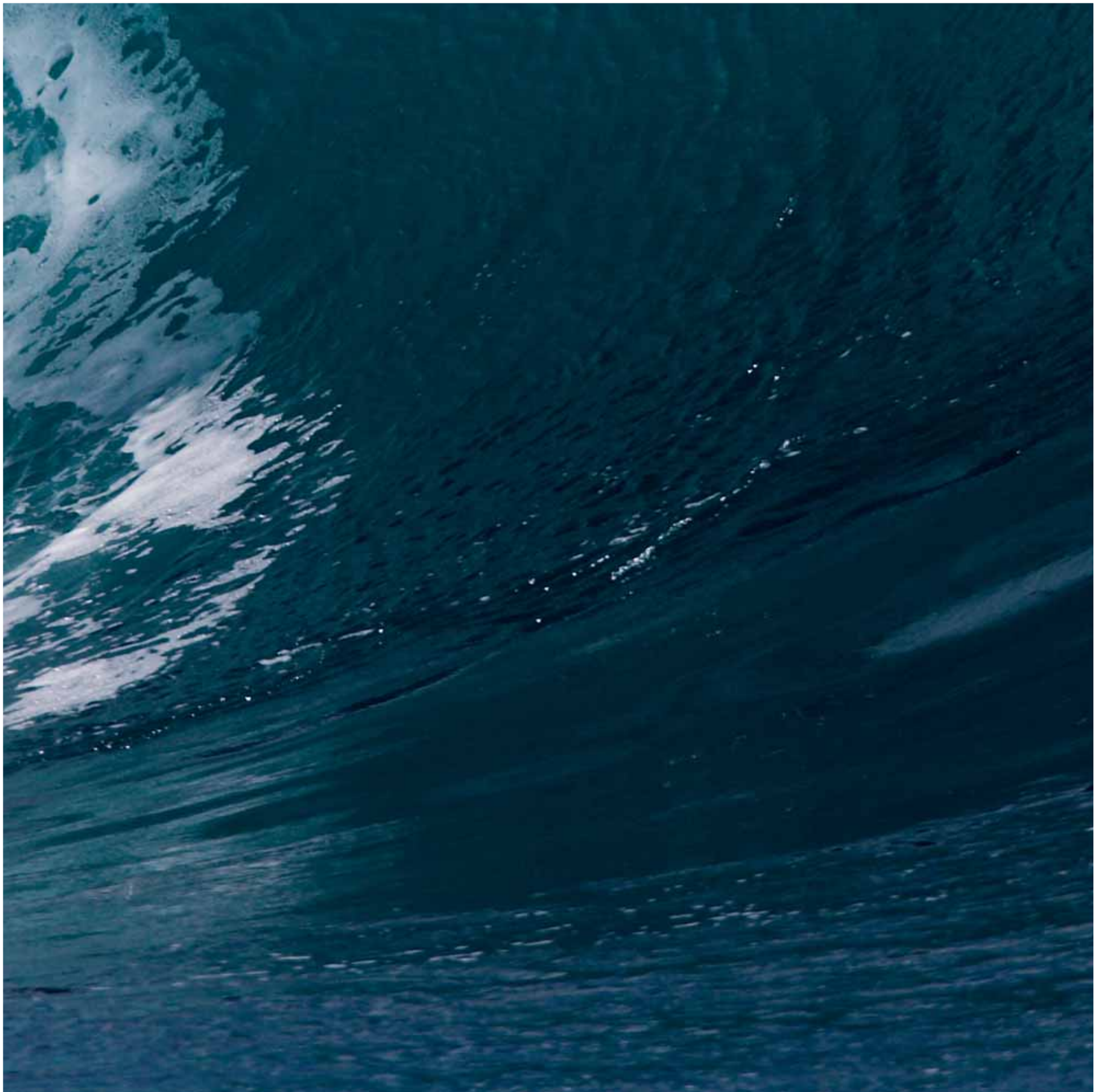
NYA HOT

Till de nyaste, största hoten mot Östersjön hör ökningen i kemikalie- och oljetransporter, miljögifter, nya arter och klimatförändringen. Då kemikalietransporterna och annan trafik på Östersjön ökar, ökar också riskerna för kemikaliekatastrofer. Man uppskattar att den totala tankfartygstrafiken enbart på Finska viken kan uppgå till 160 miljoner ton år 2010, och av vilka omkring hälften skulle vara oljetransporter. Ett hot utgör också de gifttunnor och annat avfall som begravts i havet för tiotals år sedan.

Vid sidan av olyckor och den gödande effekt som avloppsvatten och avgaser från fartyg har, förorsakar svallvågor och sugeffekten från fartyg samt propellerströmmarna erosion i inre skärgården och för upp näring och andra ämnen från botten. Muddring och lagring av muddringsmassorna gör också vattnet grumligt och kan sätta sedimenterat material, t.ex. miljögifter, i omlopp.

Nya arter som vandrar med fartygens barlastvatten till nya havsområden är ett av de största hoten mot mångfalden i haven. De nya arterna kan tränga undan etablerade arter och förorsaka att balansen i havet rubbas. Det kommer allt mera nya arter från nya havsområden in i Östersjön i takt med den kraftigt ökande fartygstrafiken. Man har hittills påträffat mer än 100 nya arter i Östersjön av vilka 60–70 har lyckats etablera sig åtminstone i någon del av området. Antalet är högt med tanke på att havet är ungt och därför är artfattigt. Mängden djurarter varierar mellan de olika delarna av området; i sunden i Danmark har man påträffat ca 450 arter och i Bottniska viken endast ca 50 arter.

Hur klimatförändringen kommer att påverka Östersjön är tills vidare delvis omöjligt att förutse. Men man kan anta att de högre sommartemperaturerna, de ökande regnmängderna och de förändrade isförhållandena kommer att få ett flertal miljömässiga och biologiska effekter. De större regnmängderna som beror på klimatförändringen leder till större avrinning och medför ökad belastning, vilket ökar gödningseffekten ännu mera. Den effekt som klimatförändringen ger har också betydelse för bl.a. städernas markanvändning och vatten- och avloppsverkens verksamhet.

Städernas åtgärder

1. MINSKNING AV PUNKTBELASTNINGEN

1.1 Förbättring av städernas avloppsnät

- Städerna utarbetar en plan för behandling av dagvatten, där bl.a. följande utreds:
 - dagvattnens miljökonsekvenser och eventuellt behov av behandling
 - åtgärder för att förebygga dagvattensöversvämningar
 - möjligheter att minska den mängd dagvatten som leds till kombinerat avloppssystem
- Avloppsnäten saneras i ökad grad, överloppsvatten från avlopp minimeras och en eventuell avgift från det kombinerade avloppssystemet används i första hand till att förbättra nätverket. Mängden överloppsvatten minimeras genom sanering av områden med kombinerade avloppssystem. Fastighetsägare uppmanas att leda fastigheternas dränerings- och regnvatten till dagvattensavloppet, om de för närvarande leds till avloppsnätet eller det kombinerade avloppssystemet.

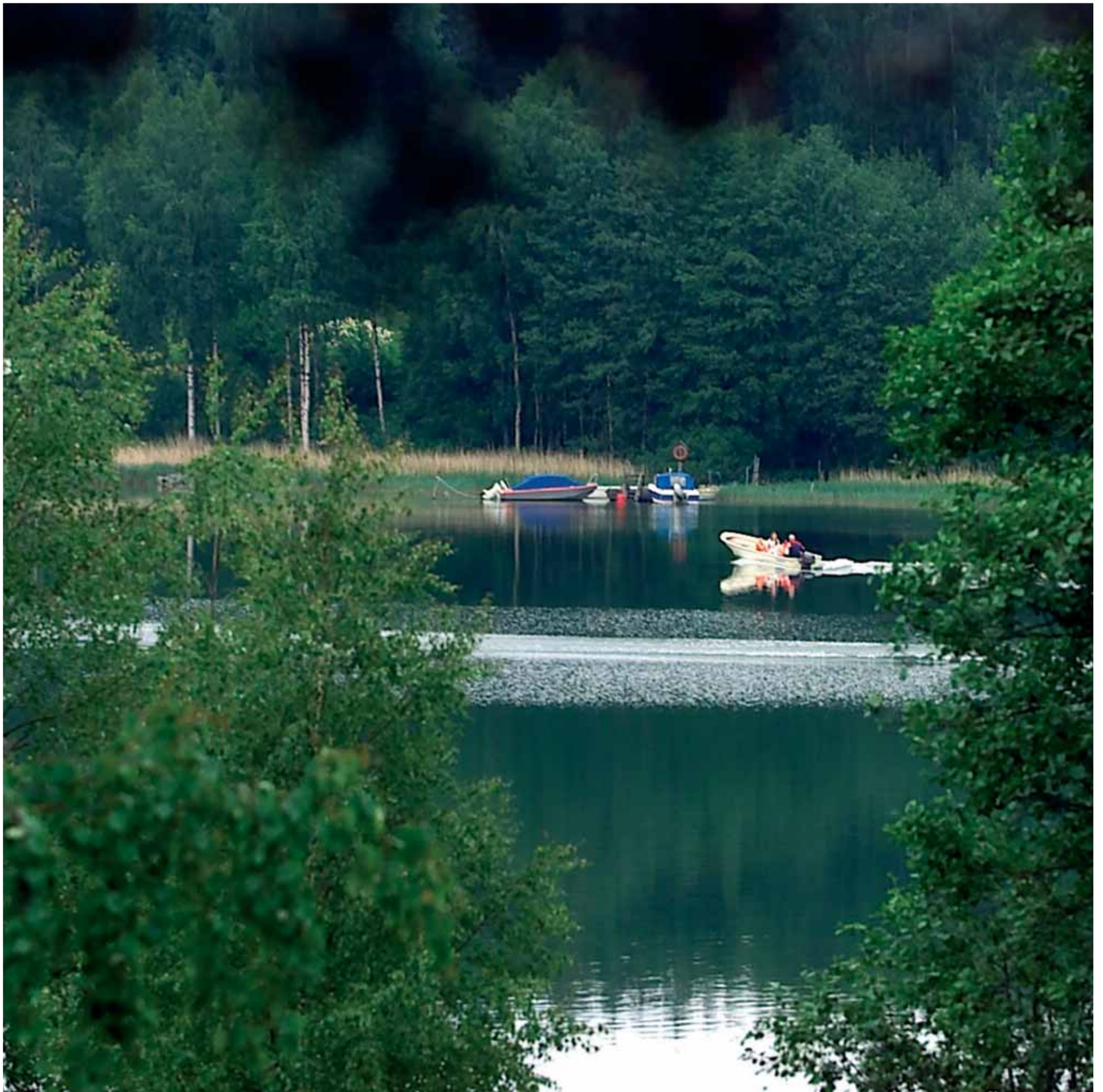
Motivering:

Man anser att klimatförändringen kommer att öka förekomsten av extrema väderfenomen, varmed riskerna för översvämning i städerna ökar. Det dagvatten som leds till diken, bäckar och vidare ut i havet från gator och industriområden kan innehålla skadliga ämnen i så hög grad att dess kvalitet och eventuellt behov av behandling måste utredas. Behandlingen av dagvatten i städer kan bäst främjas genom att man gör upp en plan för detta, där huvuddragen och åtgärderna för behandlingen fastställs. Vid översvämningar måste avloppsvatten från de kombinerade avloppssystemen ledas ut i havet som överflöde. Man kan minska den mängd dagvatten som rinner till det kombinerade avloppssystemet genom sanering av nätverket. Härmed minskas överflödet.

Utmaning till andra aktörer:

Helsingfors och Åbo utmanar följande instanser att förbättra städernas avloppsnät:

- Andra kommuner
- Vatten- och avloppsinrättningar

2. MINSKNING AV SPRIDD BELASTNING

2.1 Minskning av belastningen från lantbruket

- De åkrar som ägs av staden (I Helsingfors bl.a. åkrarna i Tomtbacka och i Åbo bl.a. åkrarna i Runsala) görs till mönsteråkrar i fråga om lantbrukets vattenskyddsåtgärder
 - åkrarna odlas med direktsåddsmetoden
 - gödningen av åkrarna minskas så att den motsvarar realistiska skördeförväntningar med beaktande av fosfornivån
 - för de olika skiftena beräknas årligen näringsbalansen för att fastställa följande års gödselmängder
 - åkerområden som ofta översvämmas och som är särskilt erosionskänsliga odlas inte
 - mellan åkrarna och vattendragen lämnas alltid ett tillräckligt brett område som inte gödglas eller bearbetas men som skördas på sina grödor
 - på städernas arrendeåkrar ställs särskilda krav då det gäller vattenskyddet
- Genom markbyte strävar man till att undvika att erosionskänsliga och översvämningshotade markområden odlas. Detta gäller även mark i privat ägo.

Motivering:

Skyddet av Östersjön kan inte främjas utöver nuvarande nivå, utan att man vidtar åtgärder mot den belastning som kommer från lantbruket. Spridd belastning har stor inverkan på tillståndet hos kustvattnen. Genom åtgärder som minskar erosionen är det möjligt att förbättra vattenkvaliteten och minska den belastning som beror på fasta partiklar och näringsämnen från lantbruket. De metoder som används inom ramen för jordbrukets specialmiljöstöd – skyddszoner och skyddsremsor, sedimenteringsbassänger, våt-marker och grunddammar – har använts för att fånga upp fasta partiklar i avrunnet vatten.

Uppfångandet av fasta partiklar på åkrarna är effektivare med tanke på vattenskyddet än att fånga upp partiklarna i vattenfåror. Direktsådd innebär att säden sås och gödseln sprids direkt på obearbetad mark. Med direktsådd kan man skydda markytan mot erosion året runt. En annan fördel med direktsådd är lägre kostnader. Då plöjningen utelämnas sparar man både tid och pengar. På samma sätt sparar man reda pengar och också miljön, om man noggrant avväger användningen av näringsämnen på skiftena. Bästa sättet att minska belastningen på vattendragen från översvämningsbenägna åkrar är att inte alls odla dem.

Fastän städerna Helsingfors och Åbo inte har något storskaligt jordbruk, strävar de dock efter att minska näringsutsläppen i vattendragen på de åkrar de odlar och äger.

Utmaning till andra aktörer:

Helsingfors och Åbo utmanar följande instanser att minska belastningen från sitt jordbruk:

- Andra kommuner
- Helsingfors universitet
- Jordbruksproducenternas förbund, Egentliga Finland
- Jordbruksproducenternas förbund, Nyland
- ProAgria Landsbygdscentralerna:
ProAgria Farma och ProAgria i Nyland

2. MINSKNING AV SPRIDD BELASTNING

2.2 Minskning av avloppsvattensutsläpp från glesbygden

- Utveckla och utvidga avloppsnätet till de viktigaste glesbygdsområdena för vattenskyddet.
- Glesbygdsorterna uppmuntras av städerna att grunda avloppssammanslutningar under förutsättning att de inte kan ansluta sig till tryckavlopp.
 - genom stöd kan områden som inte har avlopp snabbare anslutas till centrerad vattenförsörjning och avlopp
 - Till sådana områden hör öarna utanför Helsingfors och Åbo och Aura ås avrinningsområde
- Städerna sätter sina egna fastigheters avloppssystem i skick i glesbygden enligt bestämmelserna fram till år 2010.
- Med information och rådgivning uppmuntras fastighetsägarna att förnya eller förbättra sina avloppsvattenssystem innan tidsfristen i den s.k. förordningen om behandling av hushållsavloppsvatten i områden utanför vattenverkens avloppsnät löper ut.

Motivering:

I glesbygden belastar det organiska materialet och den totala fosfor som kommer från en persons hushållsavloppsvatten miljön 6–8 gånger mer än för en person som är ansluten till ett vattenreningsverk. Genom att förbättra behandlingen av avloppsvatten i stadens egna fastigheter (skolor och lägerområden m.fl.) kommer effektiveringen av avloppsvattenbehandlingen att gå snabbare än vad som förutsätts i förordningen om behandling av hushållsavloppsvatten i områden utanför vattenverkens avloppsnät.

Utmaning till andra aktörer:

Helsingfors och Åbo utmanar följande instanser att minska spridd belastning:

- Övriga kommuner
- Vatten- och avloppsverk

3. MUDDRING AV FÖRORENAT SEDIMENT

- De områden som förorenats allra mest av organiska tennföreningar eller andra giftiga ämnen saneringsmuddras.
 - saneringsmuddringarna utförs där halterna av giftiga ämnen är hög och där det finns risk för att de sprids till rena och rengjorda områden
 - I Helsingfors finns de största problemen utanför Västra hamnen och Sörnäs hamn samt på vissa områden i Kronobergsfjärden, i Åbo vid Aura ås mynning
 - i nästan alla småbåtshamnar är sedimentet förorenat av bl.a. TBT
- Städerna verkar i samarbete med andra aktörer i att anlägga regionala områden för behandling och lagring av förorenat sediment och i att utveckla behandlingsmetoder.

Motivering:

I havsområdena utanför städerna är bottensedimentet förorenat på flera ställen som en följd av industriell verksamhet. Under de senaste åren har de giftigaste och vanligast förekommande föroreningarna visat sig vara organiska tennföreningar, av vilka den mest kända är tributyltenn (TBT), som har används för att måla kölen på båtar och fartyg. På flera muddringsplatser är halterna av giftiga ämnen så höga att sedimentet inte kan lagras i havet, utan måste placeras på särskilda upplagsplatser, som anläggs så att de giftiga föreningarna inte kan rinna ut i havet.

Det förorenade sedimentet på havsbotten kan utgöra en fara för miljön också på grund av annan verksamhet. Bland annat strömmar från fartygspropellrar och älvodynamiken kan sätta sedimentet i rörelse så att de giftiga ämnena överförs i vattenmassan och i de organismer som finns i den. Därför bör också andra muddringsområden än hamnanläggningar eller fartygsfarleder, som är allra mest förorenade, fås med i projekt för saneringsmuddringar i de fall då nyttan av saneringen är betydligt större än de första olägenheterna.

Områden som kan användas som lagring av förorenat sediment skall grundas i samråd mellan staten och kommunerna. Då kan man också anvisa lämpliga upplagsplatser för andra intressenter än städernas hamnar.

Utmaning till andra aktörer:

Helsingfors och Åbo utmanar följande instanser att minska muddringars inverkan på vatten-systemen:

- Hamnstäder
- Hamnar
- Småbåtshamnar och dockor
- Varv
- Miljöministeriet
- De regionala miljöcentralerna
- Sjöfartsverket

4. MINSKNING AV AVLOPPSVATTENSUTSLÄPP FRÅN FARTYG OCH BÅTAR

- Hamnavgifterna påverkas så att avloppsvattensavgiften automatiskt ingår i fartygsavfallsavgiften, oberoende av om fartyget lämnar sitt avloppsvatten på land eller inte.
- Avloppsvattensavgiften för de fartyg som är befriade från avgiften för fartygsavfall sänks eller avlägsnas så att det blir mera lockande att tömma spillvattnet i hamnen. Försök till att förse fartygsplatserna med mottagningsutrustning för avloppsvatten görs.
- Skapa bättre förutsättningar för användning av landström i fartyg i reguljär trafik.
- Utöka antalet tömningsplatser för septitankar i stadens båthamnar och lägerområden.

Motivering:

Enligt lagstiftningen om avfall från fartyg kan fartyg i internationell trafik tömma obehandlat toalettavfallsvatten i havet på avstånd över 12 sjömil och behandlat avloppsvatten över 3 sjömil utanför kusten. Om spillvattnet lämnas i hamnen måste man betala en avgift för det. För tillfället ingår inte avloppsvattensavgiften i fartygsavfallsavgiften utan den betalas skilt.

Fartyg som är i regelbunden trafik är vanligen befriade från avgiften för fartygsavfall (sjöfartsverket) och de tar själva hand om sitt avfall. För det avloppsvatten som deponeras i hamnen betalas dock en avloppsvattensavgift. Hamnarna i Helsingfors och Åbo har beredskap att ta emot avloppsvatten. Det avloppsvatten som fartygen släpper ut i havet inverkar direkt gödande på detta. Ett effektivt sätt att främja mottagandet av avloppsvatten är att förse fartygsplatserna med lämpliga anordningar.

Användningen av landström minskar luftutsläppen och också bullret från fartyg som ligger i hamnarna. En ökning av användningen av landström kräver investeringar i fartygen och hamnarna.

Septitanknätverket för småbåtar är fortfarande alltför glest och i synnerhet stora fritidsbåtar har svårt att hitta tömningsplatser.

Utmaning till andra aktörer:

Helsingfors och Åbo utmanar följande instanser att minska utsläppen från fartygstrafiken:

- Hamnstäderna
- Hamnarna
- Trafik- och kommunikationsministeriet
- Sjöfartsverket
- Rederierna

Helsingfors och Åbo utmanar följande instanser att minska belastningen från båtlivet på vattensystemen:

- Andra kommuner
- Småbåtshamnarna
- Båtföreningarna i Åbo- och Helsingforsregionen

5. INTERNATIONELLT MILJÖSAMARBETE

- Städerna stöder internationella miljöprojekt som gäller Östersjön via de egna nätverken, t.ex. via BaltMet- eller Union of the Baltic Cities -samarbetet.
 - Ett exempel är bl.a. John Nurminens stiftelsens projekt Puhdas Meri, med målet att grunda en kemisk fosforreduktion för avloppsvattenreningsverken i S:t Petersburg.
- Satsa på internationellt miljösamarbete, i synnerhet i Ryssland.
 - Miljösamarbetet mellan städerna Åbo och Helsingfors samt S:t Petersburg intensifieras med betoning på samarbete inom vattenskyddet

Motivering:

Genom att aktivt delta i samarbetsnätverken spelar städerna en betydelsefull roll i det internationella miljösamarbetet. Sådana nätverk är t.ex. samarbetsnätverket för storstäderna i Östersjöregionen BaltMet (Baltic Metropol) och Union of the Baltic Cities (UBC). Dessa nätverk har en möjlighet att effektivt främja inriktningen på städernas miljöskyddsåtgärder till att förbättra tillståndet i Östersjön med beaktande av optimal användning av staternas, EU:s och privatas finansieringsmöjligheter.

Med miljösamarbetet strävar man till att stöda främjandet av miljöskyddet i städerna i Ryssland, i synnerhet i S:t Petersburg. Kemisk fosforreduktion vid S:t Petersburgs tre största reningsverk skulle minska den fosfor som rinner ut i Finska viken och som kan användas av algerna med nästan 27 %. Enligt forskning vid Finlands miljöcentral är kemisk fosforreduktion det kostnadseffektivaste och snabbaste sättet att förbättra tillståndet i det öppna havet i Finska viken jämfört med alla andra vattenskyddsåtgärder som vidtas i Finland och Ryssland. Åtgärden skulle minska algmängden i Finska viken redan om några år. (www.puhdasitameri.com)

Utmaning till andra aktörer:

Helsingfors och Åbo utmanar andra instanser till internationellt miljösamarbete:

- Övriga kommuner
- Företag
- Organisationer
- Utrikesministeriet, miljöministeriet, inrikesministeriet
- Baltic Metropol
- Union of the Baltic Cities (UBC)

6. FORSKNINGSPROJEKT OCH TILLSÄTTANDET AV EN PROFESSUR

Städerna deltar i teknisk-naturvetenskapliga forskningsprojekt som gäller Östersjöns tillstånd och hur det skall förbättras i samarbete med universitet, högskolor och forskningsinstitut.

- Helsingfors tillsätter i anslutning till detta en donationsprofessur för studieinriktningen miljöforskning och miljöskydd.
- Deltagande i forskningsprojekt kring Östersjöns tillstånd.

Motivering:

Helsingfors universitet, Tekniska högskolan och städerna i huvudstadsregionen samt undervisningsministeriet har sedan år 1998 finansierat stadsforskningsprofessurer, vars uppgift har varit att koppla städernas behov och verksamhet till det vetenskapliga forskningsarbetet. På motsvarande sätt har Åbo stad donationsprofessurer vid Åbo universitet och Åbo handel-shögskola. En professur som skulle tillsättas enligt samma princip skulle koncentrera sig på främjandet av miljöskyddet eller miljöforskningen.

I forskningsprojekten skulle man koncentrera sig på samarbete med universitet, forskningsinrättningar och praktiska aktörer. Ett exempel på ett dylikt projekt som startat är en utredning av kväveutsläppen från fartygstrafiken och deras inverkan på övergödningen.

Utmaning till andra aktörer:

Helsingfors och Åbo utmanar följande instanser att delta i forskningsprojekten:

- Universitetet
- Yrkeshögskolorna
- Andra kommuner
- Företag

7. SKYDDSFOND FÖR SKÄRGÅRDHAVET GRUNDAS I ANSLUTNING TILL STIFTELSEN CENTRUM BALTICUM

- Åbo kommer att delta i att grunda en skyddsfond för Skärgårdshavet i anslutning till stiftelsen Centrum Balticum

Motivering:

Målet för fonden som skall grundas är att stöda konkreta vattenskyddsåtgärder i Skärgårdshavet och forskning kring vattenskyddet. En förbättring av tillståndet i Skärgårdshavet för utsätter en allt mera målmedveten verksamhet och avsevärda ekonomiska satsningar. Därför behövs nya, innovativa, väl riktade och kostnadseffektiva vattenskyddsåtgärder som baserar sig på forskning. Tillgångarna i fonden skulle kanaliseras till vattenskyddsåtgärder på platser där man skulle uppnå den största nyttan för vattenskyddet. Städerna har en betydelsefull roll i att grunda skyddsfonden.

Utmaning till andra aktörer:

Åbo och Helsingfors utmanar följande instanser att verka för och finansiera fonden för skydd av Skärgårdshavet:

- Kommuner och företag i Skärgårdshavets avrinningsområde

8. ÖKAD MEDVETENHET OM ÖSTERSJÖNS TILLSTÅND

- Öka medvetenheten om vilka möjligheter kommunmedlemmarna har att förbättra Östersjöns tillstånd bl.a. genom att anordna tema-kvällar och ge information samt genom att öka samarbetet med andra aktörer.

Motivering:

Genom att upplysa och informera om miljöärenden och i synnerhet om vattenskyddet motiveras kommunmedlemmarna till ett miljövänligt beteende genom att de görs medvetna om hur de egna åtgärderna inverkar på närmiljön.

Utmaning till andra aktörer:

Helsingfors och Åbo utmanar följande instanser att öka informationen:

- Andra kommuner
- Läroinrättningar
- Föreningar
- Media

Utmaning

Eftersom vi, städerna Helsingfors och Åbo, hyser oro för Östersjöns tillstånd och dess utveckling förbinder vi oss till de ovan nämnda åtgärder, och vill därmed föregå med gott exempel då det gäller att rädda Östersjön för kommande generationer.

Städerna utmanar andra kommuner, statliga organisationer och övriga instanser, alla medborgare, medborgarorganisationer, företag, intresseorganisationer och läroinrättningar att delta i åtgärder som hjälper oss att uppnå det gemensamma målet.